

Hotet mot tjänstemännen

Den 1 maj 1966 höll dåvarande civilministern Hans Gustafsson ett anförande, i vilket han i påfallande kraftiga ordalag angrep tjänstemännen och deras fackliga organisationer. Talet förorsakade med rätta en stark reaktion från oppositionspartierna, men även bland socialdemokraternas egna led kunde missnöjesuttryck skönjas. Också väljarna sade i sinom tid sitt. Regeringens förlustval det året torde till stor del ha berott på att många tjänstemän stöttes bort av den illvilja civilministerns tal gav uttryck för.

Det senaste året har man åter sett åtskilliga exempel på att socialdemokraterna med ökad målmedvetenhet lagt sin politik så att den skall missgynna betydande tjänstemannagrupper. Sannolikt har LO:s inflytande härvidlag spelat en viktig roll. Därifrån har man under hösten levererat fräna salvor mot tjänstemännen för att deras fackliga organisationer är ovilliga till självutplåning för att LO-grupperna skall få så mycket mer i avtalsrörelserna. När de stora tjänstemannaorganisationerna SIF-SALF-CF i december i fjol träffade ett femårsavtal, visade ledande LO-män och s-politiker – Arne Geijer, Yngve Persson m fl – en smått löjeväckande irritation. Och när strejken vid LKAB började, var en av hr Geijers första reaktioner att kritisera tjänstemännen vid företaget – som om de var orsak till gruvarbetarnas arbetsförhållanden och som om inte även deras villkor behövde förbättras.

Regeringen har tidigare med eftertryck gjort gällande att ingen här i landet behövt få det sämre för att vissa kategorier

fått det bättre. Denna historieskrivning må vara åtminstone delvis riktig. Men så är det inte längre. Nu syftar socialdemokraternas politik just till försämringar för stora tjänstemannagrupper – detta utgör i själva verket ett av huvudinslagen. Det prioriteras t o m högre än önskemålet om största möjliga tillväxt av bruttonationalprodukten. En långsammare ökning accepteras om det är nödvändigt för att jämlikhetspolitiken enligt socialdemokraternas modell skall kunna realiseras. Det är så regeringen vill öka förståelsen och respekten mellan olika samhällsgrupper. Men i en sådan politik är det inte solidariteten utan avunden som utgör det bärande ideologiska fundamentet.

Se bara på hr Strängs skattesystem! Istället för att minska skatteprogressiviteten och marginalskatterna – och därmed underlätta kommande avtalsrörelser, stimulera den enskildes arbetsvilja, på någon sikt sannolikt minska de nominella inkomstskillnaderna samt närma vårt skattesystem till de andra europeiska ländernas – går regeringen motsatt väg. Med denna inskränkta och småskurna politik klämmer man åt mellangrupperna – allt under det att statsminister Palme i lyriska termer förfäktar att vi lever i internationalismens tidevarv.

Socialdemokratins stridssignaler medför ofrånkomligt ett än mer ökat ansvar för oppositionen. Denna kan självfallet inte stillatigande åse hur mellangruppers standard under jämlikhetens täckmantel urholkas i en tid av avsevärd produktivitetstegring i samhället. Oppositions-

partierna bör ta regeringsutspelen för vad de är – en utmaning. Det är nu oppositionens skyldighet att i nära samverkan dra upp riktlinjerna för en politik, vars innebörd måste vara att ingen grupp skall behöva få det sämre för att andra skall få det bättre. Ett genomarbetat skattepolitiskt alternativ utgör givetvis en väsentlig del härav.

Statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet har i en undersökning kommit fram till att 41 procent av tjänstemännen röstade med regeringspartiet vid 1968 års val. Den siffran bör kunna redu-

ceras åtskilligt. Men det förutsätter bl a två saker. För det första att oppositionen övertygande klargör läget för väljarna – att de tongångar Hans Gustafsson signalerade den 1 maj 1966 var ett förebud till någonting som kommit för att stanna, och att socialdemokraterna numera i realiteten betraktar mellangrupperna som kanonmat i sin jämlikhetspolitiska krigföring. För det andra att moderata samlingspartiet, folkpartiet och centerpartiet i enlighet med sina förpliktelser utarbetar ett för dessa marginalväljargrupper bättre politiskt alternativ.